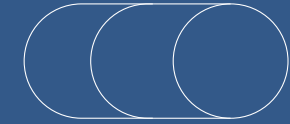

Fyysisen terveydentilan huomiointi mielenterveys- ja päihdepalveluissa -malli

Tulevaisuuden sosiaali- ja
terveyskeskus -ohjelma

Sisältö

- Mallin tavoitteet
- Artikkeleita
- Prosessikuvaus
- Asiakasryhmät

Fyysisen terveydentilan huomiointi mielenterveys- ja päihdepalveluissa -mallin tavoitteet

Tämä malli on kehitetty ammattilaisille Tulevaisuuden sosiaali -ja terveyskeskus -ohjelmassa, jonka tavoitteisiin on kirjattu kuvaus mielenterveys- ja päihde (mtp)-asiakkaan fyysisen terveydentila huomioimisen mallista.

Tämän mallin tavoitteena on:

- Selkeyttää mielenterveys- ja päihdeasiakkaan fyysinen terveydentilan huomioimista lähipalveluiden mielenterveys- ja päihdetiimeissä
- Toimia myös perehdytyksen tukimateriaalina

Keski-Suomen maakunnallisessa mielenterveys ja päihdetyön -kehittäjäverkostossa 22.9.2022 keskusteltiin ja kerättiin kommentteja teemaan liittyen. Tavoitteiksi asetettiin:

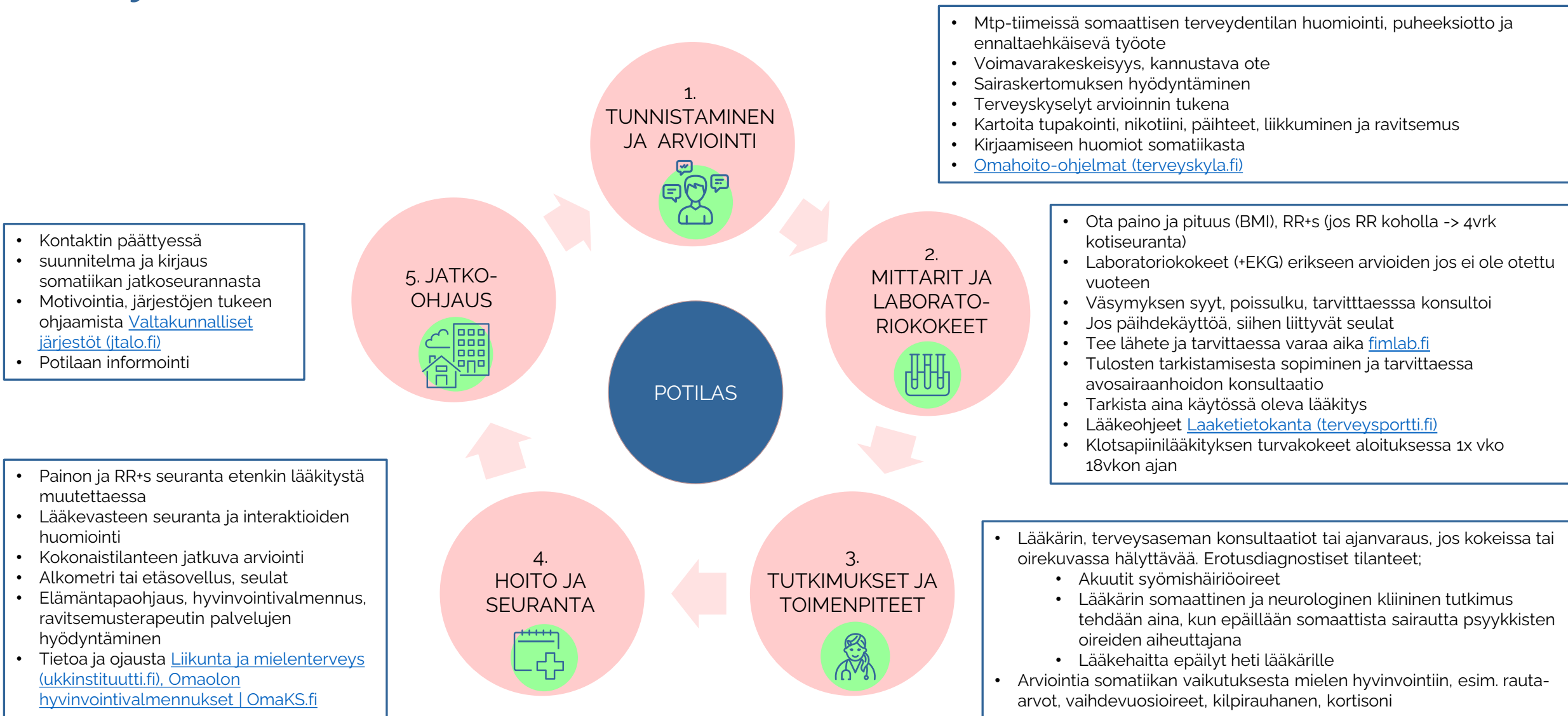
- Mtp-asiakkaat on hoidettava ja kohdattava kokonaisuutena
- Vastataan huoleen (mm. THL) hoitaa ja huomioida aiempaa paremmin mtp-asiakkaiden fyysistä terveydentilaa
- Muistetaan ja toteutetaan Käypä hoito-suosituksia myös käytännössä
- "Kun mielenterveyden huomiointi kuuluu kaikille terveydenhuollossa, täytyy myös mielenterveys- ja päihdetyössä huomioida somatiikka."

Artikkeleita mielenterveyspotilaiden fyysisen terveydentilan huomioimisesta

- Mielenterveyshäiriöistä kärsivillä on usein riittämättömästi hoidettuja fyysisiä sairauksia. Ne saattavat jäädä tutkimatta, jos fyysiset oireet tulkitaan psyykkisperäisiksi tai lääkkeiden haittavaikutuksiksi. [Somaattiset sairaudet psyykkisesti sairaalla - Terveyskirjasto](#)
- Psykiatrian alan ongelmana on puutteellinen fyysisten terveysongelmien tunnistamisen, tutkimisen ja hoidon osaaminen ja resursointi. Muilla erikoisaloilla ja perusterveydenhuollossa puolestaan tarvittaisiin lisää osaamista ja aikaa juuri näiden potilaiden erityistarpeiden huomioimiseen. [Vakavia mielenterveyshäiriöitä sairastavien ihmisten fyysisten sairauksien hoito toimii heikosti - Tiedote - THL](#)
- On selvitettävä, että depressio-oireet eivät johdu suoraan somaattisesta sairaudesta tai muun sairauden lääkehoidosta. [Depressio \(kaypahoito.fi\)](#)
- Psykoosiin ja skitsofreniaan sairastuneilla mm. tyypin 2 diabetes ja keuhkohtaumatauti huomattavasti yleisempiä kuin muulla väestöllä. Skitsofreniassa kuolleisuus kolminkertainen johtuen erityisesti tupakoinnista. Yleisiä terveysongelmia ovat myös ylipaino ja keskivartalolihavuus, kohonnut verenpaine ja triglyseridi -taso ja alhainen HDL-pitoisuus. [Vakaviin mielenterveyshäiriöihin sairastuneiden fyysisten terveysongelmien riskitekijät \(julkari.fi\)](#)
- Psykiatrisista häiriöistä kärsivät potilaat tarvitsevat säännöllistä, yksilöllistä tarpeita huomioivaa vaanhoitosuunnitelmaanperustuvaa terveydentilan seurantaa, jossa on huomioitava oireiden aiheuttamat ongelmat hoitoon hakeutumisessa ja hoitojen toteutumisessa. [Mielenterveyspotilaan somaattinen terveys \(duodecimlehti.fi\)](#)

Prosessikuvaus asiakkaan fyysisen terveydentilan huomioimisesta

Fyysisen terveydentilan huomioiminen asiakasryhmittäin

- Ei fyysistä sairautta
- Fyysinen sairaus
- Ikääntyneet
- Masennus
- Psykoosit ja mielialahäiriöt
- Klotsapiinia käyttävät
- ADHD

Asiakkaan laadukkaaseen mielenterveyden hoitoon kuuluu aina fyysisen terveydentilan huomiointi.

Tässä mallissa on painotettu mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaiden fyysisten sairauksien ennaltaehkäisyä ja omahoitoa yleisimpien mielenterveyshäiriöiden ja ikääntymisen näkökulmasta.

EI FYYSISTÄ SAIRAUTTA

Lisätietoa: [Liikunta \(kaypahoito.fi\)](https://www.liikunta.kaypahoito.fi)

Psykologit
konsultoivat mtp-tiimiä
tai terveystieteen vastaan-
ottoa somatiikasta
matalalla kynnyksellä

TAVOITE	TUNNISTAMINEN JA ERITYISHUOMIOT	MITTARIT JA LABORATORIOKOKKEET	LÄÄKÄRIN / PSYKIATRIN ROOLI JA KONSULTOINTI	HOITO JA SEURANTA	JATKO-OHJAUS
<ul style="list-style-type: none">Kokonaiskäsityksen saaminen terveydentilasta, tunnistaminenSomaattinen terveydentila huomioidaanHoidon ja tutkimusten tarpeenmukainen aloitusSairauksien ennaltaehkäisy ja voimavarakeskeisyys	<ul style="list-style-type: none">Somaattinen terveydentila puheeksi kontakteissaElintapojen kartoitus; ravitsemus, uni, liikkuminen, päihteetLääkelehden tarkistusKirjaaminen, fraasit apuna	<ul style="list-style-type: none">Paino, pituus (BMI) ja RR+s kaikilta, jos ei ole otettu vuoteen sekä ennen lääkealoitustaLabotatoriokokeiden määräys oire- tai lääkitysohjeiden mukaisesti (myös hoitajat)	<ul style="list-style-type: none">Lääkärin, psykiatrin avosairaanhoidon konsultointi jos huoli herääOhjaus lääkärin erotusdiagnostiikkaanLääkärin kliininen tutkimus jos oireiden takana somattinen epäilyLaaketietokanta (terveysportti.fi)	<ul style="list-style-type: none">Psykelääke aloituksessa painon, RR+s seuranta n. 4 vk väleinLääkevästeen ja interaktioiden seurantaHoisu-lehden tms. päivittäminen tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none">Elämäntapaohjaus, hyvinvointivalmennus, ravitsemusterapeutti, suuhygieniäFyysistä terveyttä tukevat ryhmätOmahoito-ohjelmat Kuntoutumistalo (terveyskyla.fi)Hyvinvointisi tueksi OmaKS.fi
<ul style="list-style-type: none">Somaattisen sairauden estyminenTiedon antaminen esim. Uniliitto	<ul style="list-style-type: none">Ennalta ehkäisevä ja kannustava keskustelu terveydentilasta	<ul style="list-style-type: none">Kontrollikokeet, jos ei ole otettu vuosiin; esim. Lipidit, GlukVäsymyksen syiden poissulku	<ul style="list-style-type: none">Erotusdiagnostiikkakysymykset	<ul style="list-style-type: none">Terveystarkastuksen ajanvarausAikuiset - RuokavirastoLiikuntasuositukses - THL	<ul style="list-style-type: none">Ennalta ehkäisevä toiminta; esim. VerkkopuntariArkeen voimaa ryhmät

FYYSINEN SAIRAUS

Psykologit
konsultoivat mtp-tiimiä
tai terveyseman vastaan-
ottoa somatiikasta
matalalla kynnyksellä

Lisätietoa: [Suositukset \(kaypahoito.fi\)](https://www.kaypahoito.fi)

TAVOITE	TUNNISTAMINEN JA ERITYISHUOMIOT	MITTARIT JA LABORATORIOKOKKEET	LÄÄKÄRIN / PSYKIATRIN ROOLI JA KONSULTOINTI	HOITO JA SEURANTA	JATKO-OHJAUS
<ul style="list-style-type: none">Kokonaiskäsityksen saaminen terveydentilasta, tunnistaminenSomaattinen terveydentila huomioidaanHoidon ja tutkimusten tarpeen mukainen aloitusSairauksien ennaltaehkäisy ja voimavarakeskeisyys	<ul style="list-style-type: none">Somaattinen terveydentila puheeksi kontakteissaElintapojen kartoitus; ravitsemus, uni, liikkuminen, päihteetLääkelehden tarkistusKirjaaminen, fraasit apuna	<ul style="list-style-type: none">Paino, pituus (BMI) ja RR+s kaikilta, jos ei ole otettu vuoteen sekä ennen lääkealoitustaLabotatoriokokeiden määräys oire- tai lääkitysohjeiden mukaisesti (myös hoitajat)	<ul style="list-style-type: none">Lääkärin, psykiatrin avosairaanhoidon konsultointi jos huoli herääOhjaus lääkärin erotusdiagnostiikkaanLääkärin kliininen tutkimus jos oireiden takana somattinen epäilyLaaketietokanta (terveysportti.fi)	<ul style="list-style-type: none">Lääkealoituksessa painon, RR+s seuranta n. 4 vk väleinLääkevasteen ja interaktioiden seurantaHoisu-lehden tms. päivittäminen tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none">Elämäntapaohjaus, hyvinvointivalmennus, ravitsemusterapeutti, suuhygieniäFyysistä terveyttä tukevat ryhmätOmahoito-ohjelmat Kuntoutumistalo Terveyskylä.fi (terveyskyla.fi)Hyvinvointisi tueksi OmaKS.fi
<ul style="list-style-type: none">Mtp huomioi somatiikan osana mielen hyvinvointiaOsaa ohjata perustutkimuksiinYhteistyö terveyseman kanssaSomaattinen sairaus on hoitotasapainossa	<ul style="list-style-type: none">Mtp-kirjauksiin huomioita somaattisesta terveydestäKartoitus, onko sairaus hoitotasapainossa?Käyttääkö lääkityksiä, vaste?	<ul style="list-style-type: none">Onko tarvetta kontrollikokeisiin, lääkehoidon arvioon?Lääkehoidon hyödyt vs.haitat	<ul style="list-style-type: none">Tarvittaessa konsultaatioInteraktioiden arvioesim. Terveysportti (myös hoitajat)Somatiikan vaikutus mielen hyvinvointiin/oireisiin/lääkevaihtoehtoihin	<ul style="list-style-type: none">Ohjaus ja motivointi sovittuihin terveyskäynteihin ja omahoitoonTarvittaessa ajanvaraus avosairaanhoidonKg, RR+s	<ul style="list-style-type: none">Neuvontaa mistä saa tukea, mm. Järjestöt Valtakunnalliset järjestöt – Järjestötaalo (italo.fi)Tietoa ja ohjausta somaattisen sairauden hoidosta

- Mielenterveys- ja päihdesairaanhoitaja tai mtp-tiimi
- Sujuvat konsultointikäytännöt, yhteistyö, nopea reagointi
 - Lääkäri tai psykiatri/terveysasema-vastaanotot

IKÄÄNTYNEET

Lisätietoa: [Ikääntyneiden mielenterveys - THL](#)

Psykologit
konsultoivat mtp-tiimiä
tai terveyseman vastaan-
ottoa somatiikasta
matalalla kynnyksellä

TAVOITE	TUNNISTAMINEN JA ERITYISHUOMIOT	MITTARIT JA LABORATORIOKOKEEET	LÄÄKÄRIN / PSYKIATRIN ROOLI JA KONSULTOINTI	HOITO JA SEURANTA	JATKO-OHJAUS
<ul style="list-style-type: none"> Kokonaiskäsityksen saaminen terveydentilasta, tunnistaminen Somaattinen terveydentila huomioidaan Hoidon ja tutkimusten tarpeenmukainen aloitus Sairauksien ennaltaehkäisy ja voimavarakeskeisyys 	<ul style="list-style-type: none"> Somaattinen terveydentila puheeksi kontakteissa Elintapojen kartoitus; ravitsemus, uni, liikkuminen, päihteet Lääkelehden tarkistus Kirjaaminen, fraasit apuna 	<ul style="list-style-type: none"> Paino, pituus (BMI) ja RR+s kaikilta, jos ei ole otettu vuoteen sekä ennen lääkealoitusta Labotatoriokokeiden määräys oire- tai lääkitysohjeiden mukaisesti (myös hoitajat) 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkärin, psykiatrin avosairaanhoidon konsultointi jos huoli herää Ohjaus lääkärin erotusdiagnostiikkaan Lääkärin kliininen tutkimus jos oireiden takana somattinen epäily Laaketietokanta (terveysportti.fi) 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkealoituksessa painon, RR+s seuranta n. 4 vk välein Lääkevasteen ja interaktioiden seuranta Hoisu-lehden tms. päivittäminen tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> Elämäntapaohjaus, hyvinvointivalmennus, ravitsemusterapeutti, suuhygieniä Fyysistä terveyttä tukevat ryhmät Omahoito-ohjelmat Kuntoutumistalo (terveyskyla.fi) Hyvinvointisi tueksi OmaKS.fi
<ul style="list-style-type: none"> Ikääntyneillä somatiikka selittää todennäköisemmin psyykkisiä oireita Somatiikka puheeksi aina 	<ul style="list-style-type: none"> Erytyishuomioina fyysinen aktiivisuus, ruokavalio, alkoholi ja muisti Puheeksiotto ikääntyneiden palveluissa - THL 	<ul style="list-style-type: none"> Hyponatremian riski Minimentalitestit hoi50044d.pdf (kaypahoito.fi) 	<ul style="list-style-type: none"> Ensikertaa psyykkisesti oireileva ikääntynyt ohjattava lääkärin arvioon Metabolian huomiointi lääkityksiä arvioitaessa 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkehaitan todennäköisyys suurempi kuin nuoremmilla Muistiongelmia - milloin huolestua? :: Muistiliitto 	<ul style="list-style-type: none"> Voimaa ruuasta - Voimaa ruuasta Elintapaohjaus yms. Kotiin suuntautuvan tuen arviointi esim. kotihoito

- Mielenterveys- ja päihdesairaanhoitaja tai mtp-tiimi
- Sujuvat konsultointikäytännöt, yhteistyö, nopea reagointi
 - Lääkäri tai psykiatri/terveysasema-vastaanotot

MASENNUS

Lisätietoa: [Depressio, lääkkeet ja somaattiset sairaudet - Duodecim \(terveysportti.fi\)](#)

Psykologit
konsultoivat mtp-tiimiä
tai terveyseman vastaan-
ottoa somatiikasta
matalalla kynnyksellä

TAVOITE	TUNNISTAMINEN JA ERITYISHUOMIOT	MITTARIT JA LABORATORIOKOKEEET	LÄÄKÄRIN / PSYKIATRIN ROOLI JA KONSULTOINTI	HOITO JA SEURANTA	JATKO-OHJAUS
<ul style="list-style-type: none">• Kokonaiskäsityksen saaminen terveydentilasta, tunnistaminen• Somaattinen terveydentila huomioidaan• Hoidon ja tutkimusten tarpeen mukainen aloitus• Sairauksien ennaltaehkäisy ja voimavarakeskeisyys	<ul style="list-style-type: none">• Somaattinen terveydentila puheeksi kontakteissa• Elintapojen kartoitus; ravitsemus, uni, liikkuminen, päihteet• Lääkelehden tarkistus• Kirjaaminen, fraasit apuna	<ul style="list-style-type: none">• Paino, pituus (BMI) ja RR+s kaikilta, jos ei ole otettu vuoteen sekä ennen lääkealoitusta• Laboratoriokokeiden määräys oire- tai lääkitysohjeiden mukaisesti (myös hoitajat)	<ul style="list-style-type: none">• Lääkärin, psykiatrin avosairaanhoidon konsultointi jos huoli herää• Ohjaus lääkärin erotusdiagnostiikkaan• Lääkärin kliininen tutkimus jos oireiden takana somattinen epäily• Laaketietokanta (terveysportti.fi)	<ul style="list-style-type: none">• Lääkealoituksessa painon, RR+s seuranta n. 4 vk välein• Lääkevasteen ja interaktioiden seuranta• Hoisu-lehden tms. päivittäminen tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none">• Elämäntapaohjaus, hyvinvointivalmennus, ravitsemusterapeutti, suuhygieniä• Fyysistä terveyttä tukevat ryhmät• Omahoito-ohjelmat Kuntoutumistalo (terveyskyla.fi)• Hyvinvointisi tueksi OmaKS.fi
<ul style="list-style-type: none">• Osataan tarkastella somaattista tilaa osatekijänä mt-oireille• Somaattiset oireet hoidetaan	<ul style="list-style-type: none">• Erityishuomio väsymyksen muihin• aiheuttajiin, esim. anemia, hypotyreoosi, DM• Muun lääkehoidon vaikutus mielialaan	<ul style="list-style-type: none">• Esim. Tsh, T4V, Hb, Gluk• Jos lääkealoitus myös EKG• Ks. Valmistajien tarkemmat ohjeet Laaketietokanta (terveysportti.fi)	<ul style="list-style-type: none">• Työntekijä raportoi, lääkäri arvioi konsultaatiossa tai vastaanotolla onko lisätutkimus tarpeen, somaattisen statuksen ja suosittaa hoidon	<ul style="list-style-type: none">• Omaolo-hyvinvointivalmennukset• Lääkehoito vaste 3-6 vkoa aloituksesta, kerro alkuvaiheen haitoista	<ul style="list-style-type: none">• Painonhallintatalo (terveyskyla.fi)• Lääkevasteen, annoksen, kokeiden tarpeen arviointi omalla terveysasemalla myös mtp-hoitajakson jälkeen

- Mielenterveys- ja päihdesairaanhoitaja tai mtp-tiimi
- Sujuvat konsultointikäytännöt, yhteistyö, nopea reagointi
 - Lääkäri tai psykiatri/terveysasema-vastaanotot

PSYKOOSIT JA MIELIALAHÄIRIÖT

Lisätietoa: [Akuutti psykoosi - Duodecim \(terveysportti.fi\)](http://AkuuttiPsykoosi-Duodecim(terveysportti.fi))
[Skitsofrenia \(kaypahoito.fi\)](http://Skitsofrenia(kaypahoito.fi))

= fyysisen terveyden mittaukset

Psykologit
konsultoivat mtp-tiimiä
tai terveystalon vastaanottoa somatiikasta
matalalla kynnyksellä

TAVOITE	TUNNISTAMINEN JA ERITYISHUOMIOT	MITTARIT JA LABORATORIOKOKEET	LÄÄKÄRIN / PSYKIATRIN ROOLI JA KONSULTOINTI	HOITO JA SEURANTA	JATKO-OHJAUS
<ul style="list-style-type: none">Kokonaiskäsityksen saaminen terveydentilasta, tunnistaminenSomaattinen terveydentila huomioidaanHoidon ja tutkimusten tarpeen mukainen aloitusSairauksien ennaltaehkäisy ja voimavarakeskeisyys	<ul style="list-style-type: none">Somaattinen terveydentila puheeksi kontakteissaElintapojen kartoitus; ravitsemus, uni, liikkuminen, päihteetLääkelehden tarkistusKirjaaminen, fraasit apuna	<ul style="list-style-type: none">Paino, pituus (BMI) ja RR+s kaikilta, jos ei ole otettu vuoteen sekä ennen lääkealoitustaLabotatoriokokeiden määräys oire- tai lääkitysohjeiden mukaisesti (myös hoitajat)	<ul style="list-style-type: none">Lääkärin, psykiatrin avosairaanhoidon konsultointi jos huoli herääOhjaus lääkärin erotusdiagnostiikkaanLääkärin kliininen tutkimus jos oireiden takana somattinen epäilyLaaketietokanta (terveysportti.fi)	<ul style="list-style-type: none">Lääkealoituksessa painon, RR+s seuranta n. 4 vk väleinLääkevasteen ja interaktioiden seurantaHoisu-lehden tms. päivittäminen tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none">Elämäntapaohjaus, hyvinvointivalmennus, ravitsemusterapeutti, suuhygieniäFyysistä terveyttä tukevat ryhmätOmahoito-ohjelmat Kuntoutumistalo Terveyskylä.fi (terveyskyla.fi)Hyvinvointisi tueksi OmaKS.fi
<ul style="list-style-type: none">Ohjataan päihteettömyyteen, vrk-rytmien normalisointiinSeurataan lääkevastetta ja mahdoll. haittavaikutuksia esim. antikolinergia	<ul style="list-style-type: none">Erityishuomio painonkehitys, RR+s, tupakointi, päihteetSuuhygieniä Aikuiset Puhtaat hampaat (helsinki.fi)Sairaskertomuksen hyödyntäminen arvioinnissa	<ul style="list-style-type: none">Jos lääkehoito -> "vuosilabrat"Ennen aloitusta Kg, RR+s, (vyötärön ympäryys)Mielialantasaajissa pitoisuskokeet (keskushermosto-vaikutukset)	<ul style="list-style-type: none">Työntekijä raportoi, lääkäri arvioi lääkityksen, somatiikan konsultaatiossa tai vastaanotollaEsim. maligni neuroleptioireyhtymä, lääkeparkinsonismi-epäilyt	<ul style="list-style-type: none">MotivointiLääkityksen hyötyjen ja haittojen kirjaaminen, konsultointi matalalla kynnyksellä	<ul style="list-style-type: none">Tupakoinnin lopettaminen hyvän hoidon tukena Kuntoutumistalo (terveyskyla.fi)Ryhmähoitoin ohjaaminenLääkevähennys/lopetus vain lääkärin ohjeistuksella

- Mielenterveys- ja päihdesairaanhoitaja tai mtp-tiimi
- Sujuvat konsultointikäytännöt, yhteistyö, nopea reagointi
 - Lääkäri tai psykiatri/terveysasema-vastaanotot

ADHD

Lisätietoa: [Tavallisten haittavaikutusten ja yksilöllisten riskien huomiointi ADHD:n lääkehoidossa \(kaypahoito.fi\)](#)

Psykologit konsultoivat mtp-tiimiä tai terveyseman vastaanottoa somatiikasta matalalla kynnyksellä

TAVOITE	TUNNISTAMINEN JA ERITYISHUOMIOT	MITTARIT JA LABORATORIOKOKEEET	LÄÄKÄRIN / PSYKIATRIN ROOLI JA KONSULTOINTI	HOITO JA SEURANTA	JATKO-OHJAUS
<ul style="list-style-type: none">• Kokonais käsityksen saaminen terveydentilasta, tunnistaminen• Somaattinen terveydentila huomioidaan• Hoidon ja tutkimusten tarpeen mukainen aloitus• Sairauksien ennaltaehkäisy ja voimavarakeskeisyys	<ul style="list-style-type: none">• Somaattinen terveydentila puheeksi kontakteissa• Elintapojen kartoitus; ravitsemus, uni, liikkuminen, päihteet• Lääkelehden tarkistus• Kirjaaminen, fraasit apuna	<ul style="list-style-type: none">• Paino, pituus (BMI) ja RR+s kaikilta, jos ei ole otettu vuoteen sekä ennen lääkealoitusta• Laboratoriokokeiden määräys oire- tai lääkitysohjeiden mukaisesti (myös hoitajat)	<ul style="list-style-type: none">• Lääkärin, psykiatrin avosairaanhoidon konsultointi jos huoli herää• Ohjaus lääkärin erotusdiagnostiikkaan• Lääkärin kliininen tutkimus jos oireiden takana somattinen epäily• Laaketietokanta (terveysportti.fi)	<ul style="list-style-type: none">• Lääkealoituksessa painon, RR+s seuranta n. 4 vk välein• Lääkevasteen ja interaktioiden seuranta• Hoisu-lehden tms. päivittäminen tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none">• Elämäntapaohjaus, hyvinvointivalmennus, ravitsemusterapeutti, suuhygieniä• Fyysistä terveyttä tukevat ryhmät• Terveyskylä.fi (terveyskyla.fi)• Hyvinvointisi tueksi OmaKS.fi
<ul style="list-style-type: none">• Terveydentila kartoitetaan ja tutkitaan ennen lääkehoitoa• Hyödyt vs. haitat - keskustelu• Riskitekijät kartoitetaan	<ul style="list-style-type: none">• Erityishuomiota kardiovaskulaaristen riskitekijöiden tunnistamiseen• Päihteiden käyttö	<ul style="list-style-type: none">• Tsh, T4V, Pvk, fb-Gluk, Alat, CDT tai S-Gt, K, Na, Krea, EKG ennen aloitusta• U-Huumeseula otetaan ennen tutkimuksia + tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none">• Psykiatri diagnosoi ja arvioi lääkealoitukset• Terveysaseman lääkäriä voi konsultoida annosmuutoksista	<ul style="list-style-type: none">• RR+s seuranta ennen lääkealoitusta ja hoidon aikana säännöllisesti• Leposyke oltava alle 100	<ul style="list-style-type: none">• ADHD-liitto• Seuranta, arviointi tutkimusjakson jälkeen omalla terveysasemalla tarpeen mukaan

- Mielenterveys- ja päihdesairaanhoitaja tai mtp-tiimi
- Sujuvat konsultointikäytännöt, yhteistyö, nopea reagointi
 - Lääkäri tai psykiatri/terveysasema-vastaanotot

KLOTSAPIINIÄ KÄYTTÄVÄT

Lisätietoa: [Klotsapiinihoito – Duodecim \(terveysportti.fi\)](#)

Psykologit konsultoivat mtp-tiimiä tai terveyseman vastaanottoa somatiikasta matalalla kynnyksellä

TAVOITE	TUNNISTAMINEN JA ERITYISHUOMIOT	MITTARIT JA LABORATORIOKOKKEET	LÄÄKÄRIN / PSYKIATRIN ROOLI JA KONSULTOINTI	HOITO JA SEURANTA	JATKO-OHJAUS
<ul style="list-style-type: none"> Kokonaiskäsityksen saaminen terveydentilasta, tunnistaminen Somaattinen terveydentila huomioidaan Hoidon ja tutkimusten tarpeenmukainen aloitus Sairauksien ennaltaehkäisy ja voimavarakeskeisyys 	<ul style="list-style-type: none"> Somaattinen terveydentila puheeksi kontakteissa Elintapojen kartoitus; ravitsemus, uni, liikkuminen, päihteet Lääkelehden tarkistus Kirjaaminen, fraasit apuna 	<ul style="list-style-type: none"> Paino, pituus (BMI) ja RR+s kaikilta, jos ei ole otettu vuoteen sekä ennen lääkealoitusta Labotatoriokokeiden määräys oire- tai lääkitysohjeiden mukaisesti (myös hoitajat) 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkärin, psykiatrin avosairaanhoidon konsultointi jos huoli herää Ohjaus lääkärin erotusdiagnostiikkaan Lääkärin kliininen tutkimus jos oireiden takana somattinen epäily Laaketietokanta (terveysportti.fi) 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkealoituksessa painon, RR+s seuranta n. 4 vk välein Lääkevästeen ja interaktioiden seuranta Hoisu-lehden tms. päivittäminen tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> Elämäntapaohjaus, hyvinvointivalmennus, ravitsemusterapeutti, suuhygieniä Fyysistä terveyttä tukevat ryhmät Omahoito-ohjelmat Kuntoutumistalo Terveyskylä.fi (terveyskyla.fi) Hyvinvointisi tueksi OmaKS.fi

<ul style="list-style-type: none"> Fyysinen terveys puheeksi, elintapaohjaus aina mukaan Turvallinen lääkehoito Reagointi, jos turvakokeet hälyttävät tai haittoja 	<ul style="list-style-type: none"> Erytishuomio ateriarytmi, kg, syke taso, uneliaisuus Lääkeannoksen tarkistus Käykö turvakokeissa? Lääkehaittojen arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> B-TVK alussa 1x vko 18vk ajan, jatkossa 1x kk:ssa keistolähete (valkosolut!) Alat, Afos, fB-lipidit, fB-Gluk Ortostaattinen koe (hypotonia) 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkemuutoksista ja haitoista yhteys heti lääkäriin Annoksen hyödyt vs.haitat (esim. väsymys, ummetus, syljen erityys) 	<ul style="list-style-type: none"> Jos kuumeilua tms. ohjattava ylimääräiseen B-TVK-kokeeseen Kahvin, tupakan lopettaminen nostaa pitoisuutta RR+s kotimittaus -ohje 	<ul style="list-style-type: none"> Klotsapiinilääkityksen potilasohje.pdf (hoito-ohjeet.fi) Kirjalliset ohjeet (kognitio) Verikokeet vielä 4 vkon päästä hoidon lopettamisesta
---	---	---	---	---	---

- Mielenterveys- ja päihdesairaanhoitaja tai mtp-tiimi
- Sujuvat konsultointikäytännöt, yhteistyö, nopea reagointi
 - Lääkäri tai psykiatri/terveysasema-vastaanotot

Kiitos

#hyvaks
#hyvinvointialueks
#hyväarkikaikille